

deraf. Jeg haaber, at den betydelige Kreds af Nægtelser, der har funden Sted her, ikke betyder en Forandring fra dette Tings Side i det Standpunkt, som det indtog i Fjor; og jeg er for saa vidt berettiget til at antage dette, som der i alt Fald er to Kirker, som ere bevilgede uden nogen Vanskelighed eller uden nærmere Betingelse, og et Sted, hvor Bevillingen vel ikke er givet paa den Maade, som jeg ønskede, men dog paa en saadan Maade, at der i alt Fald er Mulighed for at benytte den, hvilket, som jeg tidligere har bemærket, maa være Genstand for en Prøvelse. Men jeg udtalte mig allerede første Gang om og forbeholder mig at søge yderligere Støtte for det Standpunkt, jeg har indtaget, selv om det ikke maatte faa praktisk Betydning i Ar, hos det andet Ting, hvis Standpunkt med Hensyn til denne Sag, jeg ogsaa maa ønske at erfare. Jeg skal naturligvis tage alt Hensyn til den Prøvelse, om der paa nogle Steder kan foretages Reduktioner. Det har efter den omhyggeligste Overvejelse mellem de paagældende Myndigheder været foreslaet paa den Maade med Boer—Albæl, som det her er foreslaet, og man har der ikke troet at kunne lade sig nøje med mindre, som det ærede Medlem for Præsts Amts 1ste Valgkreds (S. Scavenius) mente. Paa det andet Sted, paa Læssø, kan det være, man kan lade sig nøje med mindre, end jeg oprindeligt har foreslaet. Som sagt, det skal blive undersøgt og prøvet, noget jeg naturligvis ikke skal undlade. Jeg skal med Hensyn til den Bevilling, jeg har ønsket, men rimeligvis ikke faar, med Hensyn til Kapellani pro loco for Seminarier blot bemærke over for det ærede Medlem for Præsts Amts 1ste Valgkreds, at der er her ikke Tale om, at den paagældende Seminarieforsøger ønsker en saadan Ordning i sin egen Interesse, men det er et Forslag, han stiller, et Ønske, han udtaler i Menighedens Interesse, idet han mener, at det er den Maade, hvorpaa Seminariets og Seminarieforsøgerens Hvervs bedste Udførelse paa en rimelig Maade kan forenes med Menighedens Tarv. — Jeg kommer dernæst til en anden Kreds af Bevillinger, nemlig til dem vedrørende Skolevæsenet. Der er det navnlig Realskolerne, som der er Tale om. Jeg erkender ikke de Indvendinger mod Udvillingen af Realskolevæsenet for fuldt befojede, der ogsaa ere kommen til Orde i Dag. At den Fare er til Stede, at der kan opstaa et Proletariat paa dette Omraade, ved denne Undervisning er vist. Det kan der være ved enhver Undervisning, der er indrettet paa at føre frem til et vist højere Maal

end tidligere; der er altid den Fare forbunden dermed; men der maa det gamle Ord gælde, at Misbrug bør ikke opheves Brugten. Og det er ganske vist, at Realskoleundervisningen, som særlig, om end ikke udelukkende, er en Røbstadsinteresse, har ført meget godt med sig, selv om man ikke ganske har undgaaet den Fare, som kan være forbunden dermed. Naar det nu i Ar ikke har været muligt at bringe Udvalget til at stemme for en videre Udvikling for Tiden og tage under endelig Overvejelse de Forslag, jeg har stillet om, hvorledes man kunde bringe Statsklassens Interesse i Samklang med det Ønske om yderligere Understøttelse, som næres, saa har jeg bemærket, at jeg for saa vidt kunde gaa ind derpaa, som jeg kan finde mig i en Udsættelse af dette Spørgsmaal i sin Almindelighed, men jeg vil dog lige over for enkelte Ytringer, der ere faldne, bemærke, at jeg forbeholder mig, dersom der fra det andet Tings Side skulde være Ønsker oppe, hvad jeg i Følge Udtalelser i Fjor i dette Tings Finansudvalgs Betænkning maa antage, at der er, at man ikke bliver staaende ved den Grænselinie, som er dragen i Forvejen, men at man dog tager noget med for at bortsjæne de Villkaarligheder og Ubilligheder, som der er i denne Grænselinie, hvis der som sagt skulde komme saadanne Bestræbelser frem fra det andet Tings Side, vil jeg slutte mig til dem, thi der er, mener jeg, visse Rettelser, visse Forhøjelser at gøre, om end ikke mange, og visse Skoler, som bør medtages som Udsættelsen af Sagen til næste Ar i øvrigt ikke skulde forhindres. Om denne nærmere Præcisering af Reglerne, som jeg har foreslaet, allerede nu skulle kunne formes i et særligt Lovforslag, ja, det er en Ting, som jeg naturligvis skal tage under Overvejelse, men jeg vil dog bemærke, at det har en Vanskelighed deri, at mange af disse Skoler jo have en ganske individuel Stilling begrundet paa deres, om jeg saa maa sige, fundatsmæssige Oprettelse, og at mange af dem undgaa De ikke at tage enkeltvis paa Finansloven alligevel. Det gælder særlig om en Række af de kommunale Skoler og særlig stillede Skoler, som er den ene Gruppe af dem, vi støtte. I Forhindelse hermed blev der til mig rettet det Spørgsmaal, om Lærere ved private Almueskoler ikke vilde være udelukkede fra at kunne søge Understøttelse af den Konto, som nu rimeligvis af dette Ting vil blive vedtaget forhøjet med 3,000 Kr. Det forholdes sig med Hensyn til den praktiske Anvendelse af denne Konto saaledes, at Beløbet for Tiden er 10,000 Kr. — det vil med denne Forhøjelse blive 13,000 Kr. —